

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrtletno K 16.50.

Ce si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Nova vlada.

Demokratska zajednica je dosegla v Beogradu velik uspeh. Ko je Protić odstopil, tedaj je prestolonaslednik Aleksander pozval demokratsko zajednico, kot najmočnejšo stranko v narodnem predstavništvu, naj sestavi novo vlado. Ker so se pa srbski radikalci in pa pristaši Slovenske ljudske stranke, predvsem Protić in dr. Korošec upirala, vstopiti v koncentracijsko ministrstvo, se je sestavilo ministrstvo iz demokratov in socialistov. Ministrska lista je sledeča:

Ministrski predsednik: Ljuba Davidović (demokratska zajednica);

Minister za zunanje zadeve: dr. Ante Trumbić (izven strank);

Finančni minister: Voja Veljković (dem. zaj.);

Minister za notranje zadeve: Svetozar Pribičević (dem. zaj.);

Minister za pravosodje in konstitucijo: Kosta Timotijević (demokr. zajednica);

Minister za javna dela: Velizar Vuković (dem. zaj.);

Minister za promet: Milorad Drašković (dem. zaj.);

Minister za prosveto: Pavlo Marinković (dem. zaj.);

Minister za poljedelstvo in agrarno reformo: dr. Franc Poljak (dem. zaj.);

Minister za vojno in mornarico: general Hadžić (izven strank);

Minister za trgovino in industrijo: dr. Albert Kramer (dem. zaj.);

Minister za pošto in brzojav: dr. Edo Lukinić (dem. zaj.);

Minister za verstvo: Tugomer Alupović (dem. zaj.);

Minister za socialno politiko: Vito-
mer Korač (soc. dem.);

Minister za prehrano in obnovo
zemlje: Viljem Bukšeg (soc. dem.);

Minister za šume in rude: Anton
Kristan (soc. dem.);

Ministrstvo za narodno zdravje bo
združeno z ministrstvom za socialno
politiko.

Jugoslovanska demokratska stranka
je dobila torej krmilo države v roke.

Prepričani smo, da bo to moč vporab-
ljala v korist celokupne države, da se
konečno že enkrat konsolidira in uredi.
Trebalo bo pa tudi korenite izpremembe
pri pokrajinskih vladah, posebno pa
pri vladi za Slovenijo, kjer so zdaj go-
tovi gospodje nasprotni stranke precej
pristransko postopali. Upajmo, da bo
nova vlada dovedla našo mlado državo
in njene državljane v oni položaj, ki
ga vsi želimo.

Dr. Vladimir Serbec:

O valutnem vprašanju.

(Dalje).

Da se dobi za začetek vsaj delno kritje
v zlatu, bi kazalo, da sprejme pri oddaji pre-
moženja država zlati denar po istem kurzu, ki
se zanj plačuje v prometu. Na primer zlat 20 K
s zneskom 100 K. Na ta način se nabere vsaj
nekaj zlata kot kritje.

Bankovce naj ne izda država temveč dr-
žavna banka, pri koji naj bodo udeleženi kot
delničarji vsi resni denarni zavodi cele države.
S tem je podana že neka kontrola in bo
splošno zaupanje le raslo. Razven tega bi mo-
rala banka (česar Srbska državna banka doslej
ni storila) objavljati tedensko izkaz svojega
premoženja, zlata in srebra, vrednostnih papir-

izgubila vse upanje, da bi gospodu Durandu
izkazali pravico oni ljudje, ki bi vmešavanje
tako neznatne osebe, kakor sem bila jaz, ne
sprejeli neprijazno.

Razpravo, pri kateri naj bi se vse te
dvomljive okoliščine pojasnile, so preložili,
dokler se ne vrne gospod Fairbrother. Nje-
govo pričevanje je bilo največjega po-
mena. Če že ni mogel dati pojasnil glede
osebe zločinca, bi vendar mogel pojasniti
vprašanje, ali je bil kamen, ki ga je nosila
umorjena, ko je stopila v dvorano, pristi-
ni, ki mu ga je Tiffany zopet vrnil, ali pa
dobro znana ponaredba, ki jo je imela zdaj
policija. Bil je zdaj nekje v gorovju Spo-
dnjega Kolorada. Toda čudno je bilo, da niso
mogli priti v direktno zvezo z njim. Tudi
niso mogli izvedeti, ali je že izvedel o tra-
gični smrti svoje žene. Tako se je zgodilo,
da se je vsa zadeva v New Yorku le počasi
razvijala. In že se je zdelo, kakor da bi
ustavila. Tedaj se je pa kar naenkrat pričelo
javno mnenje zopet razburjati: iz Santa Fé
je prišla brzojavka, ki naj bi vsaj zadevi
dala posebno smer. Kakor je bilo razvidno
iz te brzojavke, je prišel Abner Fairbrother
pred par dnevi na pot k nekemu novemu
zlatemu rudokopu, »Placidi«, skozi to mesto.
Že takrat je imel znake pljučnice. Novejša
poročila pa pravijo, da leži težko bolan.

(Dalje prih.)

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(31)

Mnenja o tej zadevi so bila, kakor sem
že omenila, številna in različna. Nekateri so
določili oni zelo kritični čas med umorom in
trenotkom, ko je stopil gospod Durand na
pozorišče. To teorijo, česar ni treba posebej
omenjati, so ustvarili oni, ki so ga sicer sma-
trali za nedolžnega glede umora gospe Fair-
brother, ki so bili pa mnenja, da je izrabil
položaj ter oropal truplo, ker je v svojem
tedanjem razburjenju očitno smatral kamen
za njeni veliki diamant. Drugi, med katerimi
je bilo mnogo udeležnikov plesa, so bili pre-
pričani, da se je kamen zamenjal pred ple-
som in sicer sporazumno z gospo Fair-
brother. Način, s katerim je pregibala svojo
pahlačo med svetlikajočim se kamnom na
njenih prsih in radovednimi pogledi, so na
plesu smatrali za koketerijo. Zdej pa so me-
nili, da je bila to le bojazen, da bi ljudje ne
videli, da je zamenjala kamen. Nihče izmed
vseh ni bil glede tega časa istega mnenja
kakor jaz. Toda nihče ni vsega dogodka za-
sledoval z očmi ljubezni. Razentega moram
pa povdarjati, da je večina, in med te moram
prištevati tudi policijske uradnike, zasledo-
vala edini cilj, dobiti gotove dokaze za krivdo

gospoda Duranda. Jaz pa sem poznala le en
cilj, in sicer potrditi izpovedi, ki jih je podal
gospod Durand, z nedvomno dokazanimi
dejstvi. In v to svrhu je bilo brezpogojno
potrebno, dokazati, da se je gospa Fair-
brother popolnoma zavedala visoke vrednosti
dragocenega kamna na njenih prsih in da
se je skušala iznebiti kamna, če se je celo
pismo, kakor so tako mnogi menili, v resnici
sledeče glasilo:

»Bodi oprezna! Priti hoče na ples!
Bodi pripravljena na vse, če imaš veliki
diamant pri sebi!«

Mogoče je, da so njo samo osleparili.
Vsaj je bilo mogoče, da je nekdo, ki je prišel
do njenega lišpa, še pred onim večerom za-
menjal kamna. Toda nisem se mogla spri-
jazniti s to mislijo, ker ni imela niti javnega
in tudi ne, kolikor so mogli izvedeti, tajnega
ljubimca ali nepoštenega slugo. Predvsem so
pa dognali, da ni bil zadnje leto niti tukaj
niti kje drugje tak diamant na trgu. Nisem
se mogla sprijazniti s to mislijo morda iz
enakega vzroka, vsled katerega se nisem
mogla pridružiti mnenju, ki je bilo popol-
noma drugačno od navedenih hipotez.

To mnenje, ki se je v mojem duhu
vedno bolj in bolj razvijalo, mi je dajalo moč
v vsem tem groznem času prisiljenega ča-
kanja in trepetanja. Vendar pa sem hotela
svoj sum še le tedaj ravno povedati, če bom

jev menic itd. in znesek bankovcev, ki je v prometu. Tudi to je potrebno radi zaupanja. Nadaljno kritje v zlatu si zamore dobiti banka s državnim posojilom za nakup zlata v inozemstvu.

Glavno pa je pravilna trgovska politika na zunaj in strogo po zakonih urejene razmere ter zvišanje produkcije znotraj. Valuta se ne regulira zasilno temveč sama ob sebi je rekel slavni ruski finančnik grof Witte.

Treba je več izvažati kot uvažati, za to je treba vsako produkcijo v naši državi pospeševati kar se da; da preostaja čim največ za izvoz. Uvoz nepotrebnih stvari, ki za produkcijo niso potrebne se naj omeji s zelo visoko v zlatu plačljivo carino na najmanjšo množino, uvoz potrebnih za povečanje tuzemske produkcije se pa ne sme ovirati. O tem bo pa govoril še drug govornik.

Produkcija tukaj pa je odvisna ne samo od tega, da delavnost našega ljudstva zopet dvignemo, ki je vsled vojske in boljševizma, veriženja, tihotaplenja nazadovala, temveč tudi od zakonito dobro urejenih razmer. Pred vsem se mora nehati ta pravna nesigurnost, ki jo beogradska pa tudi ljubljanska vlada širi s precej samovoljnim postopanjem. Tiste protekcije pri izvoznih, zabranitev izvoza tukajšnjih za prehrano nepotrebnih pridelkov (vina, krompirja) se mora nehati. Izvoz takih stvari se mora pospeševati ne ovirati. Nehati se pa morajo tudi sekvestracije in druge nasilnosti zasebnega premoženja, ako za to ni posebnega poyoda — recimo državi nevarno politično delovanje, ali slabo gospodarstvo kakenga denarnega zavoda ali jednak tehten razlog.

Mirovna pogodba bo te sekvestracije itak onemogočila, kot naroden Slovenec in navdušen pristaš naše države, rečem le hvala Bogu! Potom teh sekvestracij se bo le vzgojila nova nevarna vrsta vojnih dobičkarjev, uradnikov za to nimamo, tu se seže v premnogih slučajih pri izbiri sekvestrov po ljudeh, ki nimajo poklica in si mislijo pri teh sekvestracijah polniti na ne preveč soliden način svoje žepe. Ko je dal cesar Jožef likvidirati premoženje samostanov, so napravili njegovi komisariji več dobička kot država. To bi se sedaj ponovilo. Škoda pa, ki bi pri tem nastala, bi bila dosti večja, kot dobiček države. Vzgojili bi si poleg drugih lepih pijavk izza vojnega časa kakor so verižniki, tihotapci itd. še novo zalego ljudi, ki bi uradne posle smatrali kot vir svojih zasebnih dohodkov.

(Konec prih.)

Resolucije z ljudskega tabora v Sinči vesi.

Ljudski tabor v Sinči vesi je v petek z navdušenjem sprejel sledeče resolucije:

Mirovna konferenca v Parizu je pri določanju naših mej nas koroške Slovence nepričakovano udarila s težkim udarcem. Zato je Narodni svet za Koroško kot prosto izvoljeni in priznani reprezentant vseh koroških Slovencev sklical na dan 15. avgusta 1919 v Sinčevas na Koroškem velik tabor, kjer dvigamo koroški Slovenci, zbrani v tisočglavi množici, v pričo zastopnikov iz vseh delov osvobodjene Slovenije svoj glas k sledeči resoluciji:

1. Najostreje protestiramo, da je mirovna konferenca vsled nepoznanja naših razmer ali pa pod pritiskom naših sovražnikov vzela za podlago svojim odločitvam avstrijsko uradno

ljudsko štetje, ki je bilo povsod v škodo Slovanom potvorjeno, nikjer pa tako krivično kakor ravno na Koroškem. Odločno ugovarjamo, da se nam velik del slovenskega ozemlja, tako zilijska in kanalska dolina kratkomalo iztrga in da se nam hoče tudi ostali del, ki je vzlic stoletnemu, sistematičnemu ponemčevanju še vedno ohranil pristno slovenski značaj, prisoditi šele potom plebiscita, ki je za nas ravno tako krivičen, kakor bi bil krivičen za Alzacijo in Loreno, ali pa, če se je že za sporno ozemlje plebiscit uveljavil, kakor bi bil pravičen za našo Goriško, Trst, Istro in Dalmacijo.

2. Slovesno izjavljamo, da smo se vedno zavedali kot bistveno enak del ostalih Slovencev, s katerimi hočemo združeni deliti vsako usodo.

3. Svečano proglašamo svojo nevpogljivo voljo, da ne maramo priti ne pod Nemško Avstrijo, ne pod Italijo, ne pod Nemčijo, temveč edino pod našo, od nas in vseh naših bratov izvoljeno Jugoslavijo, kjer bo združen ves naš troimeni narod.

Političen pregled.

Francoski guverner v Bolgariji. Rumunski tiskovni urad poroča: Poveljnik ententnih podonavskih čet, francoski general Graziani je imenovan za guvernerja v Bolgariji, za poveljnika zavezniških čet na Bolgarskem general Chretien in za načelnika generalnega štaba general Chlaudiel.

Poljski ultimatum Čehom. Vojska in narod sta pozvala poljsko vlado, naj predloži čehoslovaški vladi ultimatum, in sicer v imenu poljske armade. Tudi vodilni politik Ninojemski meni, da se je s Čehi treba pogajati edino z orožjem v roki.

Poljska ofenziva v Voliniji. »Times« javljajo iz Varšave, da so Poljaki začeli v Voliniji ofenzivo.

Zarota proti Trockemu. V Berlinu izhajajoči ruski list »Golos Rousij« izjavlja, da so v Moskvi odkrili vojaško zaroto proti Trockemu in pa so oblasti prijele že nad 60 oseb, med njimi člane štaba in pisarne ljudskega komisarija za vojne posle. Izredna komisija za pobijanje protirevolucije je dognala, da so zarotniki nameravali odklopiti in razstreliti železniški voz, v katerem je Trockij potoval na fronto.

Italijansko narodno premoženje. Narodnogospodarski urednik »Secolov« ceni sedanje italijansko narodno premoženje po sedanjem kursu na 230 milijard. Oddaja premoženja bi po njegovem mnenju znašala 30, vojna odškodnina pa 20 milijard. Po tem načrtu bi se moglo vzpostaviti ravnotežje italijanskih financ. Pač pa se je bati, da se oddaja premoženja pri poizkusu, izvesti jo praktično, konča z fiaskom.

Italijanske čete na Ogrskem. »Neue Freie Presse« poroča: Kakor smo izvedeli, se bodo italijanske čete poslale na Ogrsko. En pehotni polk je šel danes na potu na Madžarsko skozi Inomost; polk je baje namenjen za Budimpešto.

Dnevne novice.

General Smiljanić se je vrnil v Ljubljano. Po skoro trimesečni odsotnosti se je vrnil general Smiljanić danes v ponedeljek zopet v Ljubljano. Ljubljano je zapustil general s svojim ožjim štabom dne 27. maja. Vodil je osebno naše operacije za osvoboditev slovenske Koroške. Vsled odloka vrhovnega vojaškega sveta v Parizu smo morali zapustiti Celovec ter se umakniti nekaj nad dva kilometra. Danes stojimo južno od Celovca in tri kilometra pred Beljakom. Da je vse to v naši posesti, je predvsem zasluga generala Smiljanića in vrlih srbskih junakov. Kot svoje zadnje junaško delo je izvedel 12. t. m. zasedenje Prekmurja. Srbskemu

junaku kličemo iz Maribora v slovensko metropolo »Dobrodošeli«.

Nova vlada in Slovenska ljudska stranka. Ker vsled trmoglavosti bivšega min. predsednika in voditelja srbskih radikalcev Protiča in njegovega zaveznika dr. Korošca ni prišlo do koncentracijskega ministrstva, se je ljubljansko glasilo Slovenske ljudske stranke raztogotilo ter obeta, da pojde velika večina Slovencev v opozicijo, ker »slovensko ljudstvo ne zaupa tej novi demokratski vladi.« Mi smo to vnaprej vedeli. Čudno se nam bi pa vse-kakor zdelo, da bi stopil v opozicijo oni dr. Korošec, ki si prilašča največ zaslug za ustanovitev naše mlade Jugoslavije. S tem bi pričel pravzaprav podirati ono, kar je zgradil ali vsaj pomagal zgraditi.

Pametna beseda. Nemški deželni vojaški poveljnik za Koroško je nemškim časopisom poslal celo serijo člankov pod naslovom »Kärnten, die Adria und Paris«, v katerih seveda poziva na boj proti Jugoslaviji. Graški »Arbeiterwille« mu odgovarja, da ne morejo niti nemški Štajerci, niti Korošci doseči uspeha proti volji antante in z njo ozko združene Jugoslavije, četudi bi imeli še toliko poguma in navdušenja.

Nič jim ni prav. Ker je jugoslovanska socialna demokracija spoznala, da je za njo, pa tudi za sloje, ki jih zastopa, najboljšje, da stopi v vlado ter dela skupno s člani Demokratske zajednice, to zopet ne ugaja časopisju Slovenske ljudske stranke. Socialnim demokratom očitajo, da so zatajili svoj program. Radi bi vedeli, kako morejo v Nemčiji ali pa v Nemški Avstriji sedeti v vladi socialni demokrati skupno s strogo katoliškim centrom in pa s krščanskimi socialisti. Nam se zdi, da je na drugi strani vladohlepnost, ne pri naši stranki.

Dijaški dom v Ptuj, Slovenija. Dobili smo prospekt, iz katerega je razvidno, da nudi ta zavod gojenecem vse, kar je potrebno za njih telesni in šolski napredek. Sprejemajo se dijaki za gimnazijo, deško meščansko šolo (letos 1 in event. 2 razr. in izjemoma tudi za 4 in 5 razr. ljudske šole). Prijave sprejema in natančnejša pojasnila daje vodstvo dijaškega doma v Ptuj, Slovenija.

Mladika v Ptuj, Slovenija. To je internat za deklice (dijevojke), ki nudi gojenkam stanovanje in hrano, vestno nadzorstvo in raznovrstno izobrazbo, kakor je razvidno iz nam poslanega prospekta. Gojenke lahko obiskujejo gimnazijo, meščansko šolo, gospodinjstvo šolo in višjo dekliško šolo (letos 1 razr.) učijo se glasbe, modernih jezikov, zdravstva, vzgoje-slovja itd. izjemoma se sprejemajo tudi učenke slovenske ali nemške ljudske šole. Prijave sprejema in vsa pojasnila daje vodstvo Mladike v Ptuj, Slovenija.

Naše podonavsko brodovje. Bivše avstro ogrsko podonavsko brodovje, obstoječe iz že zdaj prekrščenih monitorjev »Vardar«, »Soča«, »Drava« in »Sava«, leži pred Zemunom. Poveljnik brodovja je korvetni kapitan Jelačić, med tem ko je kontreadmiral Prici poverilo vojno ministrstvo poveljstvo nad vso rečno plovo, potem ko je bil angleški admiral Trubridge imenovan za predsednika mednarodne donavske komisije.

Mariborska eskomptna banka — nova orientacija. Dne 14. t. m. se je vršil pod predsedstvom dosedanjega podpredsednika dr. Rudolfa Franz 47. redni občni zbor Mariborske eskomptne banke, kojega sklepe je posvedočil notarski namestnik gospod Franjo Krisper. Nadzornik g. Ciril Toman ugotovil je sklepnost zbora ter proglasil stari upravni svet, kojega 4 člani so sedaj v sovražnem inozemstvu, za razveljenega. Vršla se je nova volitev in so bili potom listkov izvoljeni sledeči gospodje: Dr. Rudolf Franz, Viktor Glaser, dr. Mirko Grasselli, dr. Josip Leskovar, dr. Franjo Lipolt, Lovro Petovar, dr. Vilko Pfeifer, Josip Rosenberg, dr. Fric Scherbaum in Ivan Šostarič. V nadzorovalni svet sta bila voljena gospoda Drago Kobi in Ivan Veselic, za njih namestnika pa Adolf Himmler star. Po ravnanju gospodu Hermannu predlagana razdelitev čistega dobička, ki dotira v smislu pravil različne fonde ter zlasti tudi dojava rezervi za efektne izgube znesek 68935 K ter predvideva za kupon leta 1919 plačilo 20 K

(5%) se je sprejela v vednost, odnosno je bila odobrena. Na tem občnem zboru so bile oddane pomembne izjave, zlasti tudi po vladnem komisarju gospodu dr. Pfeiferju, ki kulminirajo v tem, da naj tvorijo podlago delovanju tega domačega bančnega instituta le čista gospodarska politika, stvarno vodstvo ter popolno vpoštovanje novonastalih razmer v Mariboru, kateremu se obeta kot obmejnemu mestu v trgovsko-političnem oziru važna vloga. Pričakuje se, da bo ta sporazum na gospodarskem polju našel razumevanje v krogih interesiranega ljudstva, to pa v korist njemu samemu.

Društvo odvetniških in notarskih uradnikov mariborskega okrožja s sedežem v Mariboru je v kratkem času svojega obstanka doseglo že lepe uspehe. S par izjemami povisali so tukajšnji gg. odvetniki koncem julija 1919 — vpoštevajoči resolucije društva — plačo svojim pisarnovodjem na 800 K in tudi višje, p. tudi stenografije in strojepiske so bile deležne precejšnega povišanja plač. Društvo upa, da bodo tudi ostali gg. šefi sledili brez pritiska svojim tovarišem. Na objavljene resolucije se opozarja tudi prizadete v ostalem okrožju na primer Ptuj, Ormož, Slov. Bistrico itd. Društvo je že v nekaterih slučajih posredovalo glede služb med šefi in uradništvom. — Odbor.

Navodila za „I. Jug. Dij. Srednješolski Svobod“ v Celju. Vsem onim tovarišem, ki se mislijo udeležiti našega shoda, javljamo sledeče: Hrana in stanovanje je za vse one tovariše, ki se pravočasno javijo, preskrbljeno za 3 dni, to je 31. avg. 1. in 2. sept. Na vseh železnicah našega kraljestva so udeleženci deležni 50% popusta i. s. na državnih železnicah od 25. avgusta do 7. septembra, na južni železnici pa od 29. avgusta do incl. 4. septembra. V svrhu nižanja železniške vožnje se morajo tovariši zglašiti pri pristojni železniški blagajni z sledečimi dokumenti: 1. zadnjim šolskim spričevalom, 2. od najbližje politične oblasti potrjeno identitetično izkaznico, 3. posebnim pozivom pripr. odbora, ki se mu bo vposlal potem, ko se je javil pripr. odboru v Celje. Na državni železnici dobe udeleženci polovične vozne listke, na južni pa pri vožnji v Celje celi vozni listek, ki velja tudi za povratek. Pripravljajni Odbor.

Cepljenje proti kozam v Mariboru. V mesecu avgustu 1919 in sicer v naslednjih dneh: 18., 20., 22., 24. in 26. se nadaljuje cepljenje proti kozam od 15.—18. ure (3.—6. ure popoldne) v telovadnici deške ljudske šole IV na nekdanjem voj. vežbališču. Dne 18. avgusta 1919 se morajo javiti v svrhu cepjenja v zgoraj navedenem prostoru vse one renitentne osebe, ki se niso odzvale dolžnosti pri prvokratnem cepljenju v tem letu. Dne 20., 22., 24. in 26. t. m. pridejo na vrsto vse one nad ½ leta stare osebe, katere so se med tem časom priselile v Maribor in nimajo pravih razglasov (kot je razvidno v pravih razglasih) dokazila (izpričevala) o cepljenju proti kozam. Razdelitev izpričeval o cepljenju bo 8 (osem) dni po cepljenju v zgoraj navedenem lokalu, tako da se dne 2. septembra 1919 dobi poslednje izpričevalo. Kdor bi se ne mogel izkazati s takim izpričevalom do 3. septembra 1919, zapade kazni. Sistematično cepljenje mestnega prebivalstva proti kozam je bilo jako uspešno. Ta bolezen, če ravno razširjena v več krajih se ni mogla razpasti v našem mestnem ozemlju. Priseljeni prebivalci v Mariboru naj se torej podvržejo dolžnosti cepjenja, da se očuvajo tudi oni te nevarne bolezni. Znano je, da se ta bolezen rada pojavi posebno v jeseni in pozimi; torej je izpostavljeno nevarnosti tudi prebivalstvo našega mesta. Ako so pa cepljeni tudi med tem časom v Maribor priseljeni prebivalci, tedaj se nam ni bati nevarnosti. Upati je, da po razvidnih uspehih cepjenja proti kozam spozna naše prebivalstvo to potrebo in se dragevolje podvrže dolžnosti, da olajša delo organom, ki so zaposleni pri cepljenju. To pa se zgodi le, če se posamezniki takoj odzovejo prvemu pozivu in da ne odlašajo vsi ali večji del istih na zadnji dan cepjenja, temveč naj se prijavljajo enakomerno vsak dan koj iz početka.

Vagon šibic zgorel. V soboto dopoldne se je vnel na mariborskem glavnem kolodvoru vagon vžgalic, ki je popolnoma zgorel vsled tega, ker ni bilo na celim kolodvoru nobene porabne ročne brizgalnice na razpolago.

Dopisi.

Sv. Boštjan pri Dravogradu. Včeraj se je tukaj vršil ljudski tabor, ki se ga je udeležilo čez osemsto ljudi. Govoril je nadučitelj Mucarol, ki je navduševal zborovalce za našo Jugoslavijo. Dr. Ravnik je govoril o gospodarskih razmerah pri nas in v Nemški Avstriji. Govorila je tudi učiteljica Turkova ter pozvala ženstvo, naj se organizira. Ljudstvo se je navdušeno razšlo.

Libuče. Tu se je vršil 10. avgusta shod, katerega se je udeležilo okoli 300 ljudi. Govorila sta dr. Ravnik in nadporočnik Dobovišek.

Sv. Lucija pri Žvabeku. 10. avgusta se je vršil tu velik ljudski shod. Udeležilo se ga je nad 1000 ljudi. Govorila sta dr. Müller in dr. Senčar.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Ogrske razmere.

Budimpešta, 17. avgusta. Vstop socijaldemokratov v vlado je odvisen od tega, da odstopi nadvojvoda Jožef. Tega odstopa pa ne bo povzročilo nasprotstvo socijaldemokratov, ampak nasprotstvo antante. V podučeni ogrskih krogih se sodi, da bo nadvojvoda Jožef odstopil še pred volitvami, da omogoči socijaldemokratom vstop v vlado. V slučaju pa, da bi se ti branili vstopiti v novi kabinet, nastala bi avtomatično močna reakcijska vlada. Razven grofa Teleky, ki je član szegedinske vlade, bo vstopil tudi nekdanji ministrski predsednik Abraham v kabinet. Szegedinska armada se bo združila z novo osnovano nacionalno armado. V imenu ogrskih Nemcev je prišla včeraj k nadvojvodu Jožefu deputacija, ki je zahtevala avtonomijo za Nemce. Ta je potrebna, da se zabrani priklopitev k Nemški Avstriji. Guverner je izjavil, da bo nova vlada te želje ogrskih Nemcev predložila narodni skupščini.

Proti Habsburžanom.

Praga, 17. avgusta 1919. Češkoslovaški tiskovni urad poroča: Zanesljiva pariška poročila pravijo, da ne nameravajo antantne velevlasti na noben način, niti direktno, niti indirektno podpirati aspiracij Habsburžanov ali pa ojačiti na kakršnikoli način sedanjo še nepriznano budimpeštansko vlado. Ker se bo, kakor kažejo zadnji znaki, tudi Romunija podvrgla odločitvi sveta štirih generalov, tedaj je zajamčeno enotno naziranje cele antante o ogrskem dogodku. Od naše strani moremo zajamčiti, da je izključeno vsako delo med Habsburžanom in češkoslovaško republiko.

Saint Germain, 17. avgusta 1919. Vse časopise soglašajo v naziranju, da ni upanja, da bi prišli Habsburžani zopet na krmilo in da se bo vlada nadvojvode Jožefa na Ogrskem končala, predno se je pričela. »Homme libre« nazivlje Jožefa Habsburškega nezaželenega vsiljivca ter meni, da se bo nadvojvoda-feldmaršal, ki si domišlja, da je regent na Ogrskem, kmalu zopet imenoval le Jožef Habsburg in sen njegove diktature bo izsanjan. Nihče nima na njej niti najmanjšega interesa. Nove demokracije bi prišle vsled nje v nevarnost. Antanta ima pravico izvedeti, kdo je povzročil državni preobrat na Ogrskem. Nadvojvoda nima dovolj lastne moči, pa tudi dovolj pomoči, da bi se posrečilo njegovo podjetje brez tuje pomoči. Našel je tujo pomoč. Antanta mora izvedeti, kako se je to zgodilo in zakaj. Ne more trpeti, da bi se posamezni izmed njenih poverjenikov na svojo roko poskušali v

politiki, ki je popolnoma drugačna nego ona, ki jim je prepisana.

Bukovina romunska.

Pariz, 17. avgusta 1919. „Tems“ izve, da je jugoslovanska delegacija izročila pariški mirovni konferenci noto, v kateri zahteva od alirancev, da naj ne priznajo vlade nadvojvode Jožefa, s pripombo, da bi povratek habsburške vlade vzbujal pri Hohenzollercih upanje in bi moglo to pomenjati resno nevarnost za dežele, ki so nastale iz monarhije. Antanta zahteva, naj se na Ogrskem ustanovi vlada iz demokratičnih elementov, ki bo jamčila za mir in red ter kar najhitreje izvedla splošne volitve.

Bukarešta, 17. avgusta 1919. Agentura Dacia poroča: Mirovna konferenca je zavrnila zahteve Ukrajincev glede nekaterih delov Bukovine, tako da pripade cela Bukovina Romuniji.

Boj proti sovjetski Rusiji.

Lyon, 17. avgusta 1919. Iz Jekaterinodara poročajo, da so ameriško misijo v Batumu, ki se je zavzela za armenske begunce, napadli oboroženi Turki. 300 Armencev je bilo usmrčenih in kakih 150 ranjenih.

Lyon, 17. avgusta 1919. Iz Helsingfors poročajo, da je pričela finska vlada pogajanja z Estlandijo, Letlandijo in Litavsko, da sklene baltsko zvezo proti boljševikom in ruskem imperializmu.

Nezgode.

St. Germain, 17. avgusta 1919. Brzovlak Pariz—Strassburg je blizu Luneville zadel ob vojaški vlak. Dozdaj so dobili 8 mrtvih in 32 ranjenih.

London, 17. avgusta 1919. Oklopna italijanska križarka »Basilicata« se je pri vходу v Sueški prekop vsled eksplozije parnega kotla potopila.

Plebisciti.

Dunaj, 17. avgusta 1919. »Le Temps« poroča, da je vrhovni svet sklenil, da morajo biti nemške meje do 1. aprila 1920 končane. Do tedaj se morajo izvršiti tudi vsa ljudska glasovanja, ki jih bodo vsebovale mirovne pogodbe.

Agitirajte za naš list!

Razglas.

Z današnjim dnevom se prekine poslovanje za stranke v stanovanjskem oddelku mestnega magistrata v Mariboru za sedaj do 31. avgusta 1919 vsled splošnega pomanjkanja razpoložljivih stanovanj. V tem času se bode v smislu razglasa z dne 3. marca 1919 vršila natančna pregledba hiš v svrhu pridobitve novih in nujno potrebnih stanovanj; in kontrola onih, ki vžlic opetovanim razglasom niso prijavili in zopet javili svoja prijava podvržena stanovanja. Poslednji zapadejo strogi kazni v smislu predzadnjega odstavka razglasa z dne 30. januarja 1919, in poleg tega se jim odvzamejo njihova stanovanja.

Mestni magistrat Maribor, dne 18. avgusta 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, s. r.

Razne novice.

Zagreb brez psov. »Narodna Politika« poroča: V zadnjem času se pritožujejo zagrebški meščani, da izginjajo psi. Sedaj se je nekemu meščanu posrečilo razrešiti uganko. Imel je priliko, da govori z nekim kolonialnim vojakom, Indokitajcem, ki se je izrazil, da so zagrebški psi sicer lepi, toda pasje meso je v njihovi domovini veliko boljše, ker se psi bolje negujejo. Ta odkrita izpoved dobrodušnega Indokitajca je pojasnila skrivnost, kam da izginjajo zagrebški psi.

Zakaj se ženska oddaljuje domačnosti in družini? Pisateljica Gnauck Kühnova je napisala članek o nedostatku služkinj. Dokazala je, da naših žen in deklet ne veseli domače delo, ampak da hočejo posnemati moške in zato se lotevajo obrtniškega in javnega dela. Temu nasproti dokazuje dr. H. Cohn, da morajo žene gledati po prisluzki, zakaj dandanašnja uprava gospodinjstva dostikrat ni ne gospodinjstva, ne gospodarska. E. kako je bilo to vse drugače pred 50 leti! Kar se je doma rabilo, se je naredilo doma. Tedaj niso gospodinjje doma samo prale, likale, kuhale in pekle, ampak se je tudi marsikak kos blaga, marsikatera obleka napravila v domači hiši. Delale so doma obleko za ženske, deco in tudi za moške. Dandanes nima naša mamica več teh skrbi, zakaj za denar dobi v prodajalnici vse in primeroma bolj poceni.

Zlet Mariborske sokolske župe v Ptuj dne 7. septembra 1919.

MALA OZNANILA.

Učenec se takoj sprejme pri tvrdki Josip Langershek v Marbregu, trgovina z mešanim blagom. 5-5

Karbid prodaja v vsaki množini Maks Macher, trgovina s steklom in svetilkami v Mariboru, Edmund Schmidova ulica 3. 6-3

500 kron nagrade dobi, kdor mi preskrbi lep primerno velik lokal za trgovino in obrt. Ponudbe na upravo pod št. 376. 4-2

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Brata Vošnjak

PTUJ

Trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Elegantni box calf in chevreaux čevlji. — Fini čevlji iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpetni cveki, drete, platno.

Trgovina kolonijalnega blaga na debelo in drobno

Vladimir Pavlšek

Maribor, Grajska ul. 16
se priporoča!

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otonane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri tvrdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Stolni trg št. 6.

Svoboden ogled!

Ceniki zastoj!

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo i. t. d. katero imam vedno v zalogi.

Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot tvrdka z la. referencami.

Import in Eksport

Ferdo Sert, Maribor

Koroška cesta 21.

J. Božič

Maribor, Tegetthoffova cesta 34

Modni atelije za gospe in gospode. Naročila po meri se solidno in točno izvrše. Vojaške uniforme se izgotovijo v najkrajšem času.

Zaloga svakovrstnih oblek za moške in dečke, kakor tudi vojaške čepce ter epolete.

Somišljeniki!

Zahtevajte po vsih gostilnah, kavarnah in brivnicah „Mariborskega delavca“!

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

priporoča se občinstvu.

V zalogi »Tiskovne zadruge« v Mariboru je izšla brošura

„Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan“

Spisal Matija Pirc, profesor v Mariboru.

Brošura stane 1.—K, s poštnino 1'05 K. Dobi se v vseh knjigarnah. Šolskim vodstvom pri večjih naročilih 10% popusta.

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglašaj se v upravništvu „Mariborskega delavca“.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Ortner Jožef, Schmidov trg 2
Mahalka J., Gosposka ulica
Czadnik L., Stolna ulica
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., „
Schifko Terezija „
Schön, Tegetthoffova cesta „
Schifko Marija, Melje „
Pichler Ana, „
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodnji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, „
Majer J., Pobrežje, Brezka cesta 21
Jarc Jožef, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fond nad 4.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesčni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predajne na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.